

Vyznamenání pro Pavla Barana

Francouzský velvyslanec v České republice, pan Roland Galharague, předal v pondělí 27. listopadu 2017 PhDr. Pavlu Baranovi, CSc., místopředsedovi Akademie věd České republiky a zástupci ředitele Filosofického ústavu AV ČR, francouzský řád *Ordre national du Mérite*.¹ Snad právě takto by mohla znít stručná zpráva České tiskové kanceláře o aktu, který proběhl ve výše uvedení den v budově velvyslanectví Francouzské republiky v Buquoyšském paláci v Praze. Tímto suchým konstatováním, jež o aktu samém obsahuje základní údaje, a jeho následným přetištěním ve Filosofickém časopise by mohlo takto stručně sdělení skončit. Avšak přece jen: uvědomíme-li si, že francouzské vyznamenání, jež náš kolega obdržel z rukou francouzského velvyslance, nepředstavuje jen pouhé zdvořilostní gesto a jeho konkrétní podoba pak onu pověstnou cimelii, nýbrž je oceněním za něco podstatného, co jeho nositel vykonal, pak snad i my, dávní i současní kolegové vyznamenáného, pochopíme, že rytířský řád, který Pavel Baran obdržel, vlastně cosi slavnostně potvrzuje a uzavírá.

Potvrzuje dlouhodobé úsilí Pavla Barana, nejprve jako ředitele Filosofického ústavu a posléze jako místopředsedy Akademie věd, o nastolení vědecké spolupráce obou republik, České a Francouzské, v oblasti společenských věd na novou, institucionálně zajištěnou úroveň. A tu snad nejlépe vyjadřuje nové institucionální zakotvení pražského Francouzského centra pro výzkum ve společenských vědách (CEFRES), jež vzniklo před mnoha lety z iniciativy prezidentů Václava Havla a Françoise Mitteranda ve spolupráci s Akademií věd a Univerzitou Karlovou. A nadto a mimo to oceňuje onen *Ordre national du Mérite* mnoho dalšího z práce Pavla Barana, z jeho práce pro instituce, z jeho pochoopení pro vzájemné stýkání a vzájemné obohacování české a francouzské vědy a kultury.

To se koneckonců odrazilo i ve vystoupení vyznamenáného, v němž připomněl Kunderův esej z 80. let minulého století *Un Occident kidnappé ou la tragédie de l'Europe centrale*. Pavel Baran ovšem označil vidění střední Evropy jako unesené oběti za již překonané. Na jedné straně uvedl, že Kundera správně cítil, že změna, která nastala po roce 1945, nebyla pouze politickou katastrofou, nýbrž i pohromou kulturní a v širším smyslu i civilizační. Na druhé straně zdůraznil, že geopolitická situace v Evropě se od dob tohoto Kunderova eseje radikálně změnila. Dějiny dvacátého století vydaly svou kořist, ovšem Kunderova obava o osud Evropy

1 *Národní řád za zásluhy (Ordre national du Mérite)* je francouzské státní vyznamenání, které udílí prezident Francouzské republiky za mimořádné zásluhy ve prospěch francouzského národa. Z protokolárního hlediska představuje nižší úroveň státního ocenění oproti *Řádu čestné legie (Légion d'Honneur)*, který je vyhrazen pouze pro občany Francie.

zůstává stále stejně aktuální. Společný evropský civilizační projekt, jak Pavel Baran zmínil, má nyní především ekonomické rozměry, nelze jej ale stavět pouze na těchto parametrech, nýbrž především na společných civilizačních kompetencích a také na autentických a reálných kontaktech živých lidí.

Nebudu zde dále opakovat to, co je o vyznamenaném známo, to, co si sám při předávání ocenění vyslechl a co ko-
nečně my, jeho kolegové a přátelé, dobře víme. Necht' tedy již jen ví, že máme z jeho *Ordre national du Mérite* radost a že mu upřímně přejeme, aby ji sdílel s námi.

Petr Horák